

Ootame retsepte!

Maailmas juhtub igasuguseid asju ja mõni neist võiks pigem juhtumata jääda.

Aga on ka asju, mis tulevad vääramatu jõuga ja nende saabumine ei üllata kedagi. Näiteks suve järel sügis. Ja siis talv. Meeldib siis see kõle aastaaeg või hoopiski mitte, selge on see, et talve tulles sulgeb loodus oma helde käe ja mis on varumata, see jääbki selleks aastaks varumata.

Kuid praegu on veel aega! Tegelikult on praegu parim aeg. Ja miks mitte varuda talveks koos Maalehega. Näiteks osaledes konkursil "Ise tehtud, hästi tehtud", mis on juba käimas. Kui- gi hoidisenäidiseid ootame alles septembris, on retseptid tere- tulnud juba praegu. Neid võite saata aadressidel targutalita@maaleht.ee ja Maaleht, Narva mnt 13, 10151 Tallinn, märgu- sõna "Hoidisekonkurss". Lisa- ge retseptile ka väike enesekir- jeldus!

Konkursiga või ilma, on hoi- distamine igal juhul üks mõnus tegevus, mis lisaks puhtpraktili- sele kasule aitab ka suvist mee- leolu ja soojust talvesse kaasa võtta.

VIVIKA VESKI

LUGEJA KÜSIB

Kuidas külvata lumeroosi?

REPRO

Sain ühelt sugulaselt kaks äraõitse- nud lumeroosi õit, millel viljad olid arenenud, aga veel küpsemata. Nüüd on nad lahti pakatanud. Tahan sügisel need seemned klaaskasvuhoonesse külvata. Praegu on kasvuhoone mitmesuguste köögiviljade all kinni, aga vabaks saab see oktoobri algu- seks. Kui sügisel sinna külvata, saan taimed kevadel välja istutada ja mõ- ned paigale jätta. Kas neid võib istu- tada maja lõunapoolsesse külge, kus lumi kaob varakult ja kas maa peab juba sügisel ette valmistama või al- les kevadel? Millega lahjavõitu maad väetada?

Vastab

KADRIN LINNA

Kõik kauaidanevad seemned, mille hulka kuulub ka lumeroo- si oma, tuleks koguda veidi enne täisküpsust ja külvata kohe kas avamaale või kasti. Tavaliselt saabub külviaeg juunis, kinnitab botaanikaiaia vanemaednik Mari Seidelberg.

Tähtis on, et seemned talvel läbi kül- muksid – siis idaneb suurem osa neist järgmisel kevadel. Kui aga seeme oli lii- ga varakult korjatud ja ebahütlase küp- susega, ei pruugi läbikuivanud seem- nest kevadel kuigi palju taimi tär- gata. Hea kvaliteetne, kuid läbikuivanud seeme idaneb ka paar aastat.

Kõige mõistlikum oleks teha külv avamaale ja nii ruttu kui võimalik. Selleks valige korralikult haritud ja umbrohuvaba maa, mis ei kannata liigniiskuse all. Kui tegu on savimul- laga, segage peenraste liiva ja turba- või lehemulda, sest raskel mullal kas- vavad noored taimed algul väga aeg- laselt. Kui on aga väga kerge liivmuld, siis segage sellesse turba- või lehe- mulda. Sel juhul hoiab muld paremi- ni niiskust ning taimed saavad moodustada tugevama juurestiku.

Lumeroosid eelistavad poolvarju- list kasvukohta, kus muld on paras- niiske ja lubjarikas ning sisaldab kül- laldaselt õhku, huumust ja toitaineid. Nad kasvavad ka päikesepaistelises kohas, kui muld on sobivalt niiske. Seejuures peab vältima märga maad ja üleujutust, mida lumeroos ei talu.

Päikese käes ja kuumal suvel vajavad taimed kastmist, mida ei tohiks unu- tada. Siiski saab selle lille täit õiteilu näha poolvarjus.

Seemikud on pikaldase arenguga ja hakkavad õitsema alles 4.–5. aastal.

Külvipeenra rajamisel peate arves- tama, et tõusmed ja noored taimed on eriti valgusetundlikud ja nõuavad keskpäevase päikese eest varjatud pai- ka. Hästi ettevalmistatud maale tõm- make paari sentimeetri sügavused vaokesed vahedega 15–20 cm. Kui- val ajal valage need vett täis. Kui see on mulda imunud, tehke külv ja kat- ke seemne läbimõõtu arvestades vao- kesed seemnest 2–3 korda paksema mullakihi ja vajutage rehaselja- ga kinni. Edasisel kastmisel olge et- tevaatlik, et te seemet mullast välja ei uhuku.

Kui korralikult väljaarenenud see- met on väikesel hulgal, külvake kasti – siis on teil edaspidi taimede seisust parem ülevaade.

Soovitavalt katke peenar kuuse- või muude okstega. Need kaitsevad lindude ja loomade eest, soodustavad lume kogunemist ning kevadel kaitse- vad ereda päikese eest. Kuival kevadel vajab külvipeenar kastmist. Kui pärast tärkamist nähtub, et taimede seis on liiga tihe, harvendage vahekauguse- le 5–10 cm ning mullake idulehtede- ni. Kuna seemned võivad idaneda 2–3 aastat, võite noored taimed jätta kül- vikohta ka 2–3 aastaks.

Pikaealise püsilille taimed tuleks istutada varakult alalise kasvukoha- le, sest pärast vanemate taimede jaga- mist või ümberistutamist jäävad nad tükiks ajaks pödemä. Sobiva istutus- mulla saate mätta-, lehe-, kompost- ja kõdusõnnikumullast ning jämedast liivast.